

Interview met Leo Tindemans over het Europese Unie ('s Hertogenbosch, 27 September 1975)

Source: Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, Amsterdam. Sicco L. Mansholt (1945-1995). Europese eenwording. Documentatie over het 'Rapport Tindemans' inzake de Europese Unie. 1974-1976, 463.

Copyright: Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis / International Institute of Social History

URL:

http://www.cvce.eu/obj/interview_met_leo_tindemans_over_het_europese_unie_s_hertogenbosch_27_september_1975-nl-3c93fc97-f139-43fo-bodb-2ddad83fe8aa.html

Last updated: 20/02/2017

Interview van 'Europa in beweging' met de heer L. Tindemans (eerste minister van België)(s Hertogenbosch, 27 September 1975)

Mijnheer Tindemans, wat is precies uw opdracht?

Mijn opdracht bestaat in het opstellen van een rapport. In eerste instantie zullen het Europees Parlement, de Commissie en het Hof van Justitie hun verslagen uitbrengen. Het Hof is daarmee reeds klaar. Aan de hand van deze teksten wordt dan een syntheseverslag opgesteld. Tegelijk zal ik de regeringen van de Lid-Staten en de representatieve kringen van de Europese opinie raadplegen. Eind 1975 moet het rapport klaarkomen.

Welle instanties zult u raadplegen?

Het slotcommuniqué van de laatste Topconferentie te Parijs verzoekt mij niet alleen in de regeringen van de Lidstaten te consulteren maar ook de meest representatieve kringen van de publieke opinie. Talloze instanties vallen onder dit laatste begrip. Ik kan ze u onmogelijk allemaal opsommen, maar de Europese beweging staat beslist op de lijst. Ik had trouwens al een andere interessante gedachtenwisseling met uw internationale voorzitter, Jean Rey.

In Nederland is de zogenaamde commissie Spierenburg geruime tijd bezig met het opstellen van een rapport over de te vormen Europese Unie. Dat rapport verschijnt eind maart van dit jaar.

Zult u ook dit rapport bij uw studies betrekken? Zijn er ook in de andere lidstaten van de EG dergelijke studiegroepen bezig met het opstellen van een beschrijving van de Europese Unie?

Het rapport van de Commissie Spierenburg zie ik met grote belangstelling tegemoet en ik zal het ongetwijfeld bij mijn studies betrekken. Verder zijn inderdaad nog dergelijke studiegroepen bezig met dezelfde problematiek. Ik vrees echter dat wij niet alle commissies en werkgroepen kennen die op dit gebied actief zijn.

Kunt u zich op dit moment baseren op formele voorstukken?

Wij beschikken over vele studies, die vaak teruggaan naar het begin van het moeizame integratieproces. Denken we even aan het fameuze Plan Fouchet van 1953. De problematiek moet echter geactualiseerd worden, maar dat neemt niet weg dat wij reeds een heel arsenaal van min of meer ambitieuze plannen kunnen gebruiken.

Wat is op dit moment de omschrijving van het begrip Europese Unie, dat u gebruikt om uw rapport op te stellen?

Mijn taak bestaat er precies in dit begrip te omschrijven. Duidelijkheid is hier inderdaad geboden. Maar voorlopig kan ik uw vraag niet rechtstreeks beantwoorden. Dit zou trouwens nu niet passen.

De essentie van mijn werkzaamheden zal erin bestaan de ontwikkeling naar een toekomstbeeld van Europa te schetsen, een Europa, dat meer dan ooit nood heeft aan een bepaald, klaar perspectief. De jeugd verwacht van ons dat wij een nieuw kader creëren waarin zij kan leven en haar idealen realiseren.

Is er verschil tussen het begrip Europese Unie en het begrip supranationaal en democratisch Europa zoals door de Mouvement Europeen en de Europese federalisten gebruikt?

Ik wil ten allen prijze theologische betwistingen vermijden. Wij hebben nood aan realiseerbare doelstellingen.

Vanzelfsprekend willen wij een democratische gemeenschap tot stand brengen.

Daarom zullen wij ons inspannen om de beslissing van de Parijse Topconferentie die uiterlijk in 1978

rechtstreekse verkiezingen voor het Europese parlement aanvaardde, zo snel mogelijk uit te voeren.

Het begrip supranationaliteit en afstand van soevereiniteit is verbonden met het wezen zelf van het Europees integratieproces.

Ik ben van mening dat een Europese soevereiniteit kan geformuleerd worden zonder de soevereiniteit van de Lid-staten volledig op te ruimen.

Er is enige tijd geleden een rapport Werner opgesteld over de economische en monetaire unie; dit rapport is langzamerhand door de EG-lidstaten terzijde gelegd en vrij algemeen neemt men aan dat de ontwikkeling in de richting van een economische en monetaire unie stilstaat.

Is het niet merkwaardig dat men nu probeert met een nog ambitieuzer plan te komen nu een bescheidener doel onbereikbaar lijkt?

Of het om een nog ambitieuzer plan gaat, weet ik niet. Anderzijds is het verlangen naar politieke samenwerking niet zo merkwaardig, aangezien de eindfase van het Plan Werner, de volledige Economische en Monetaire Unie, politieke beslissingen impliceert, of minstens beslissingen met politieke weerslag.

De realisatie van de Economische en Monetaire Unie blijft een kernstuk op de weg naar verder integratie. Alleen moeten wij een nieuwe tactiek invoeren en onder meer ook nadruk leggen op het sociale en het regionale beleid.

Hoopgevend is toch de versterking van de procedures van onderling overleg op economisch gebied. Hiermede wordt de weg geopend naar een toenadering met betrekking tot de binnenlandse economische politiek, d.w.z. dat meer systematisch gezocht wordt naar verenigbaarheid en complementariteit. Ook wordt aldus de weg geopend voor een gemeenschappelijke houding ten opzichte van de buitenwereld op economisch en monetair gebied.

Ik neem aan dat binnen de Europese Unie niet alleen verdergaande samenwerking op het gebied van de buitenlandse politieke en dergelijke, maar ook op het gebied van de defensie zal worden aangegeven. Is dit zo?

Defensie is één van die materies die potentieel tot het domein van een gemeenschappelijk beleid behoren. De Europeanen moeten een nuchtere kijk krijgen op hun verdediging en de „Europese Unie” zal de zaak ten gronde moeten aanpakken.

Het probleem hoort thuis in de sector van de politieke coöperatie. Hoe deze beide ideeën, coöperatie en integratie, samen te brengen (onder één noemer?) vormt juist een van de moeilijke taken waarvoor wij een antwoord moeten vinden.

Wanneer de defensie nu zal worden opgenomen, dan lijkt het onvermijdelijk dat u een suggestie zal moeten geven voor de militair-strategische implicaties van de Europese Unie, op de verhoudingen binnen de NAVO en op de verhoudingen van West-Europa met Oost-Europa.

Inderdaad, de defensie roept delicate problemen op maar laten wij voorzichtig te werk gaan en rekening houden met zowel de historische en economische banden met de Verenigde Staten als met ons verlangen naar ontspanning en samenwerking binnen Europa

Zijn er volgens u omstandigheden aan te wijzen die het plausibel maken dat de Europese lidstaten in de nabije toekomst bereid zouden zijn zulke belangrijke onderdelen van nationaal beleid, buitenlandse politiek, defensie en energiebeleid, onder te brengen in een Europese Unie?

Wat het buitenlands beleid betreft, is een evolutie aan de gang die alle externe economische betrekkingen tot exclusief EEG-domein verklaart.

U weet dat vanaf dit jaar geen handelsverdragen meer mogen gesloten worden door de Lid-staten afzonderlijk. Het innemen van een gezamenlijk standpunt op alle belangrijke wereldconferenties is een noodzakelijk gevolg van deze evolutie.

Op defensiegebied ontbreekt een voldoende basis, maar samenwerking is hier, zacht uitgedrukt, onafwendbaar.

Op het gebied van de energievoorziening hebben wij onze onderlinge afhankelijkheid als een realiteit ervaren. De Commissie zal zich in 1975 bijzonder toeleggen op het gemeenschappelijk energiebeleid en de Lid-Staten beseffen dat samenwerking binnen de EEG het enige kader is voor een dialoog met de producenten.

Speelt bij de opstelling van het rapport de kwestie van het Britse referendum nog een bepaalde rol. Men zou zich kunnen voorstellen dat de kwestie van de soevereiniteit, die aan het voorafgaande referendum zo'n belangrijke rol speelt, nog extra wordt aangescherpt wanneer een Europese Unie in het vooruitzicht wordt gesteld, die belangrijke delen van het nationaal beleid onderbrengt in de Europese Unie?

Wij hopen dat het Britse volk zich spoedig in positieve zin zal uitspreken over het lidmaatschap van de Europese Gemeenschap.

In zekere zin ligt hier voor enige tijd een hypotheek op alle Europese werkzaamheden. Maar zodra Groot-Brittannië zijn wil zal geuit hebben om constructief mee te bouwen aan een nieuwe maatschappij zal de discussie over soevereiniteitsoverdracht, essentieel gegeven in de integratie, tot haar juiste verhoudingen herleid worden.

Sommigen hebben er al op gewezen dat uw werk in belangrijkheid kan worden vergeleken met het werk van het comité Spaak, dat leidde tot de Messina-conferentie die op haar beurt leidde tot de oprichting van de EEG.

Kunt u het daarmee eens zijn?

Deze opdracht biedt de mogelijkheid een historisch perspectief te tekenen. De mogelijkheden die ons wachten, zijn niet te onderschatten, maar wij hebben de vaste wil om de geboden kans aan te grijpen. Niet alleen de Europeanen zelf hebben hoge verwachtingen gesteld in het toekomstbeeld van hun Gemeenschap, maar ook de wereld kijkt met belangstelling uit naar ons ontwikkelingsmodel dat de menselijke waarde benadrukt en de verwezenlijking van een democratisch ideaal poneert.

Hartelijk dank mijnheer Tindemans.